

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1117/2545

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) กับพวกผู้ร้อง ขอบริษัทเอฟเพ็คทีฟแพลนเนอร์ส จำกัดผู้ทำแผนบริษัทที่พีไอ อินเทอร์เน็ต พอร์ทัล จำกัดเจ้าหนี้รายที่ 207บริษัทซีเมนต์ ทรานสปอร์ต จำกัดเจ้าหนี้รายที่ 270บริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน)ถูกหนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 มาตรา 28, ป.วิ.พ. มาตรา 225, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/46 ทวิ, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/44, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/46, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/56, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/58, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/57

ย่อ / หลักกฎหมาย

ปัญหาที่ว่าเจ้าหนี้รายใดจะมีสิทธิคัดค้านการเห็นชอบด้วยแผนหรือไม่นั้น เป็นปัญหาอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ผู้ร้องขอทั้งห้าและผู้ทำแผนสามารถยกขึ้นอ้างในชั้นอุทธรณ์ได้ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มาตรา 28 ประกอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา 225 วรรคสอง ตามแผนฟื้นฟูกิจการได้จัดให้เจ้าหนี้รายที่ 207 อยู่ในกลุ่มที่ 12 สิทธิของเจ้าหนี้ในกลุ่มนี้ที่จะได้รับชำระหนี้ดังเช่นสัญญาเดิมคงมีเฉพาะกำหนดชำระหนี้การค่า แต่ไม่รวมถึงอัตราดอกเบี้ยแต่อย่างใด เมื่อตามสำนวนปรากฏว่าเจ้าหนี้รายที่ 207 ขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้ตัวแลกเงินและหนี้เงินกู้ TPI - ANZ BANK พร้อมด้วยดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัด เจ้าหนี้รายที่ 207 จึงมิใช่เจ้าหนี้ที่ขอรับชำระหนี้เฉพาะต้นเงินในหนี้การค่าตามแผนฟื้นฟูกิจการ ทั้งในแผนฟื้นฟูกิจการเล่มที่ 1 หน้าที่ 4 ในส่วนหมายเหตุได้ระบุไว้ชัดแจ้งว่า เจ้าหนี้ที่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องในส่วนของภาคผนวก 3 ซึ่งหมายถึงเจ้าหนี้ในกลุ่มที่ 12 เป็นเจ้าหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากการฟื้นฟูกิจการ เช่นนี้ เจ้าหนี้รายที่ 207 จึงมิใช่เจ้าหนี้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/46 ทวิ (2) เจ้าหนี้รายที่ 207 จึงมีสิทธิคัดค้านแผนได้ตามมาตรา 90/57 ส่วนเจ้าหนี้รายที่ 270 ตามแผนฟื้นฟูกิจการจัดให้อยู่ในกลุ่มที่ 14 คือเจ้าหนี้ที่ไม่ได้รับผลกระทบตามแผน จึงเป็นเจ้าหนี้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/46 ทวิ (1) ซึ่งกฎหมายให้ถือว่าเป็นเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผน เจ้าหนี้รายที่ 270 จึงไม่มีสิทธิคัดค้านแผนตามมาตรา 90/57 แม้ว่าการอุทธรณ์ของเจ้าหนี้รายที่ 270 นี้จะได้รับอนุญาตให้อุทธรณ์เป็นหนังสือจากอธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลางก็ตาม ก็ไม่ได้ก่อให้เกิดสิทธิแก่เจ้าหนี้รายนี้ในการอุทธรณ์แต่อย่างใด อุทธรณ์ของเจ้าหนี้รายที่ 270 จึงตกไปในการประกาศโฆษณากำหนดนัดประชุมในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อย 1 ฉบับล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 10 วัน ตามมาตรา 90/44 วรรคหนึ่งนั้น ใช้เฉพาะกับการนัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก ส่วนในการนัดประชุมเจ้าหนี้ในคราวที่ได้เลื่อนไปนั้น หากว่าในการนัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกได้ดำเนินการโดยชอบตามมาตรา 90/44 วรรคหนึ่งแล้ว การนัดประชุมเจ้าหนี้ในคราวที่ได้เลื่อนไปก็ไม่ต้องประกาศโฆษณากำหนดนัดประชุมในหนังสือพิมพ์รายวันอีก ปรากฏว่าในการนัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ดำเนินการโดยชอบตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/44 วรรคหนึ่งแล้ว แต่การประชุมดังกล่าวไม่แล้วเสร็จจึงมีการเลื่อนไป เช่นนี้การประชุมเจ้าหนี้ในคราวที่ได้เลื่อนไปจึงไม่ต้องดำเนินการโฆษณากำหนดนัดประชุมในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอีกแต่อย่างใด ในการมีคำสั่งหรือคำพิพากษานั้น ศาลล้มละลายกลางจะต้องวินิจฉัยคดีตามประเด็นซึ่งเจ้าหนี้ได้ยกขึ้นอ้างในคำคัดค้าน เมื่อประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นสำคัญในการพิจารณาว่าจะให้ความเห็นชอบด้วยแผนหรือไม่ การที่

ศาลล้มละลายกลางยังมิได้พิจารณาประเด็นเรื่องการประกาศโฆษณากำหนดนัดประชุมซึ่งถือว่าเป็นประเด็นสำคัญจึงเป็นการไม่ชอบตามข้อกำหนดคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการอุทธรณ์คดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกา ประกอบกับประเด็นที่ศาลล้มละลายกลางยังไม่ได้วินิจฉัยนั้นเป็นประเด็นที่ลูกหนี้ได้คัดค้านและอุทธรณ์มายังศาลฎีกาด้วย ศาลฎีกาจึงเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหานี้ไปเสียทีเดียวโดยไม่ต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลล้มละลายกลางวินิจฉัยก่อน วิธีประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการนั้น พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 หมวด 3/1 ว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ มิได้บัญญัติโดยเฉพาะกรณีจึงต้องนำ พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 หมวด 1 ส่วนที่ 3 ว่าด้วยการประชุมเจ้าหนี้มาบังคับใช้โดยอนุโลมตามมาตรา 90/2 วรรคสอง ซึ่งในบทบัญญัติส่วนดังกล่าว มาตรา 33 กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นประธานในการประชุม เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงเป็นผู้เสนอหัวข้อให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาและควบคุมการประชุม เจ้าหนี้ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย แม้ว่าคำขอแก้ไขแผนของลูกหนี้จะมีประเด็นต่าง ๆ รวม 20 ประเด็น แต่ที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่ได้เสนอให้ลงมติเป็นรายประเด็นหรือรวมกัน กรณีจึงเป็นดุลพินิจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเป็นประธานในการประชุมที่จะพิจารณาถึงประเด็นต่าง ๆ ในคำขอแก้ไขแผนฉบับดังกล่าวตลอดจนความเกี่ยวพันของประเด็นเหล่านั้นในคำขอว่าจะให้มติดแยกหรือรวมก็ได้ บทบัญญัติในมาตรา 90/57 แห่ง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มิได้บังคับศาลว่าจะต้องดำเนินการไต่สวนพยานก่อนที่จะมีคำสั่งว่าเห็นชอบด้วยแผน แต่บทบัญญัตินี้ดังกล่าวเปิดโอกาสให้เป็นดุลพินิจของศาลในการที่จะพิจารณาว่าข้อสาระสำคัญที่ใช้ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับแผนนั้นมีอยู่ครบถ้วนแล้วหรือไม่ หากศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในการที่จะเห็นชอบด้วยแผนหรือไม่นั้นมีอยู่ครบถ้วนแล้วก็ไม่มีเหตุที่จะต้องไต่สวนพยานหลักฐาน อันจะทำให้คดีฟื้นฟูกิจการล่าช้าออกไปแต่อย่างใด กระบวนการพิจารณาในการฟื้นฟูกิจการนั้น หลังจากที่ประชุมเจ้าหนี้ได้ยอมรับแผนด้วยมติพิเศษตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/46 แล้ว กฎหมายกำหนดให้แผนดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากศาลอีกขั้นตอนหนึ่ง ตามบทบัญญัติในส่วนที่ 8 ว่าด้วยการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการ กรณีจึงเป็นการกำหนดให้ศาลเข้ามามีบทบาทในทางธุรกิจเพื่อจะได้วินิจฉัยตรวจสอบในการให้ความเห็นชอบด้วยแผนเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย และมอบดุลพินิจให้ตรวจสอบว่าสมควรจะให้ความเห็นชอบด้วยแผนนั้นหรือไม่ ศาลจึงมีอำนาจตรวจสอบถึงเนื้อหาของแผนตลอดจนโอกาสความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามแผนด้วย มิใช่พิจารณาเพียงแต่ตรวจสอบรายการต่าง ๆ ว่ามีครบถ้วนตามรูปแบบหรือไม่ เมื่อปรากฏว่าในการดำเนินการประชุมเจ้าหนี้ได้มีการประชุมโดยชอบ ที่ประชุมเจ้าหนี้ได้มีมติพิเศษยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ ทั้งแผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าวมีรายการครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด และได้จัดสรรแบ่งชำระหนี้ให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม จากการดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าว ทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ทั้งแผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าวมีโอกาที่จะดำเนินการสำเร็จตามแผนได้และได้มีการทำแผนโดยสุจริต อีกทั้งการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการจะเป็นประโยชน์แก่เจ้าหนี้และประเทศชาติโดยรวม ที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนนั้น ชอบแล้ว 1/2

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และตั้งให้บริษัทเอฟพีเคที ฟเพลนเนอร์ส จำกัด เป็นผู้ทำแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานว่า ในการประชุมเจ้าหนี้ (คราวที่ได้เลื่อนมา) เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2543 เพื่อปรึกษาว่าจะยอมรับแผนหรือไม่ หรือจะ แก้ไขอย่างไร ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับแผนที่ได้มีการแก้ไขแล้วตามพระราชบัญญัติ ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/46 ขอให้ศาลนัดพิจารณาแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แจ้ง กำหนดนัดพิจารณาแผนให้ผู้ทำแผน ลูกหนี้ และเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบโดยชอบแล้วตาม พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/56 เจ้าหนี้รายที่ 207 และที่ 270 ยื่นคำคัดค้าน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนและลงมติใหม่ ลูกหนี้ยื่นคำคัดค้าน ขอให้มีการสั่งยกเลิกมติที่ประชุมและสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำชี้แจง และคำแถลงว่า การแจ้งกำหนดการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2543 วันที่ 16 พฤศจิกายน 2543 และวันที่ 27 พฤศจิกายน 2543 ได้กระทำถูกต้องตามขั้นตอนของ กฎหมายทุกประการ กรณีจึงไม่ใช่ความผิดของผู้ทำแผน ศาลล้มละลายกลางพิพากษาให้งดไต่สวน แล้วมีคำสั่งให้ยกคำร้องของเจ้าหนี้รายที่ 207 ที่ 270 และของลูกหนี้ในส่วนที่มีการขอให้เพิกถอน มติที่ประชุมเจ้าหนี้ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ และศาลได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ ของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/58 ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ลูกหนี้ เจ้าหนี้รายที่ 207 และที่ 270 อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา โดยอธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลาง อนุญาตให้อุทธรณ์เป็นหนังสือ ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ปัญหาที่ว่าเจ้าหนี้รายใดจะมี สิทธิคัดค้านหรือไม่นั้น เป็นปัญหาอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ผู้ร้องขอทั้งห้า และผู้ทำแผนเห็นชอบด้วยแผน จึงสามารถยกขึ้นอ้างในชั้นอุทธรณ์ได้ตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มาตรา 28 ประกอบด้วยประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาคความแพ่ง มาตรา 225 วรรคสอง ตามแผนฟื้นฟูกิจการที่ได้จัดให้เจ้าหนี้รายที่ 207 อยู่ ในกลุ่มที่ 12 ซึ่งเป็นเจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้อง และแผนฟื้นฟูกิจการ สิทธิของเจ้าหนี้ในกลุ่มนี้ที่จะ ได้รับชำระหนี้ดังเช่นสัญญาเดิมคงมีเฉพาะกำหนดชำระหนี้การค่า แต่ไม่รวมถึงอัตราดอกเบี้ย แต่อย่างใด เมื่อตามสำนวนปรากฏว่าเจ้าหนี้รายที่ 207 ขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้ตัวแลกเงินและหนี้ เงินกู้ TPI - ANZ BANK พร้อมด้วยดอกเบี้ยในระหว่างผิคนัด เจ้าหนี้รายที่ 207 จึงมิใช่เจ้าหนี้ที่ ขอรับชำระหนี้เฉพาะต้นเงินในหนี้การค่าตามแผนฟื้นฟูกิจการ ทั้งในแผนฟื้นฟูกิจการ เล่มที่ 1 หน้า 4 ในส่วนหมายเหตุได้ระบุไว้ชัดเจนว่า เจ้าหนี้ที่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องในส่วนของภาคผนวก 3 ซึ่งหมายถึงเจ้าหนี้ในกลุ่มที่ 12 เป็นเจ้าหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากการฟื้นฟูกิจการ เช่นนี้เจ้าหนี้ราย ที่ 207 ซึ่งเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ 12 จึงมิใช่เจ้าหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/46 ทวิ (2) ตามที่ผู้ร้องขอทั้งห้ายกขึ้นมาในคำแก้อุทธรณ์แต่อย่างใด เจ้าหนี้รายที่ 207 จึงมี สิทธิร้องคัดค้านแผนได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/57 ส่วนเจ้าหนี้รายที่ 270 ตามแผนฟื้นฟูกิจการเล่มที่ 1 หน้า 83 จัดให้เจ้าหนี้อยู่ในกลุ่มที่ 14 คือเจ้าหนี้ที่ไม่ได้รับ ผลกระทบตามแผน ตามบทนิยามในแผนฟื้นฟูกิจการหน้า 4 "เจ้าหนี้ที่ไม่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ เจ้าหนี้การค่า ลูกจ้างหรือบุคคลอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ซึ่งหนี้ของบุคคลเหล่านี้ได้รับการชำระเงิน เต็มจำนวนภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนหรือตามสัญญาหรือข้อตกลง เดิม" เจ้าหนี้รายที่ 270 จึงเป็นเจ้าหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/46 ทวิ (1) ซึ่งกฎหมายให้ถือว่าเป็นเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนซึ่งมีผลอย่างเดียวกับเจ้าหนี้ได้ลงมติตามมาตรา 90/46 เช่นนี้เมื่อสิทธิของเจ้าหนี้รายที่ 270 มิได้ถูกระทบกระทบเหมือนจากแผนฟื้นฟูกิจการ และ

กฎหมายให้ถือว่าเจ้าหนี้ได้ยอมรับแผนนั้นแล้ว เจ้าหนี้รายที่ 270 จึงไม่มีสิทธิคัดค้านแผนตาม มาตรา 90/57 แม้ว่าการอุทธรณ์ของเจ้าหนี้รายที่ 270 จะได้รับอนุญาตให้อุทธรณ์เป็นหนังสือจาก อธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลางก็ตาม แต่เมื่อเจ้าหนี้รายที่ 270 ไม่มีสิทธิยื่นคำคัดค้านมา แต่ต้นแล้ว การที่ได้รับอนุญาตให้อุทธรณ์ก็ไม่ได้ก่อให้เกิดสิทธิแก่เจ้าหนี้รายที่ 270 ในการอุทธรณ์ แต่อย่างใด อุทธรณ์ของเจ้าหนี้รายที่ 270 จึงเป็นอันตกไป ในการมีคำสั่งหรือในการนัดประชุม เจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนนี้สามารถแบ่งแยกการนัดประชุมเจ้าหนี้ออกเป็น 2 ช่วงด้วยกัน กล่าวคือ การนัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกและการนัดประชุมเจ้าหนี้ในคราวที่ได้เลื่อนไปในการประกาศ โฆษณากำหนดนัดประชุมในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อย 1 ฉบับ ล่วงหน้าก่อนวัน ประชุมไม่น้อยกว่า 10 วัน ตามมาตรา 90/44 วรรคหนึ่ง นั้น ใช้เฉพาะกับการนัดประชุมเจ้าหนี้ ครั้งแรกเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รับแผนพร้อมสำเนาจากผู้ทำแผนเพื่อปรึกษาลงมติว่าจะ ยอมรับแผนหรือไม่หรือจะแก้ไขอย่างไรเท่านั้น ส่วนในการนัดประชุมเจ้าหนี้ในคราวที่ได้เลื่อนไป นั้น หากว่าในการนัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกได้ดำเนินการโดยชอบตามมาตรา 90/44 วรรคหนึ่งแล้ว การนัดประชุมเจ้าหนี้ในคราวที่ได้เลื่อนไปก็ไม่ต้องประกาศโฆษณากำหนดนัดประชุมใน หนังสือพิมพ์รายวันอีก คดีนี้ได้ความจากคำแถลงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่า ในการประชุม เจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้นัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้โฆษณากำหนดนัดประชุมในหนังสือพิมพ์รายวันสยามรัฐ ฉบับวันที่ 27 กันยายน 2543 และได้แจ้งกำหนดวันเวลานัด สถานที่ประชุม และหัวข้อประชุมให้บรรดาเจ้าหนี้ ลูกหนี้ ผู้ทำแผนทราบแล้ว เจ้าหนี้รายที่ 148 ที่ 273 ที่ 275 และที่ 278 ได้ยื่นคำร้องต่อ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่ามีการขอแก้ไขแผนในสาระสำคัญ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงมีคำสั่ง ให้เลื่อนไปนัดประชุมเจ้าหนี้ ก่อนวันนัดประชุมมีผู้ยื่นคำขอแก้ไขอีกจำนวน 10 ราย พอถึงวันนัด ประชุม เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ให้เจ้าหนี้ลงทะเบียนประชุมและมอบสำเนาคำขอแก้ไขแผน ให้แก่เจ้าหนี้และลูกหนี้ ปรากฏว่าในวันดังกล่าวมีกลุ่มบุคคลประมาณ 6,000 คน มาชุมนุมโห่ร้องมิ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการประชุม เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจเริ่มประชุม ตามกำหนดได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงได้ประกาศยกเลิกการประชุม และกำหนดนัดประชุม ใหม่ โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แจ้งกำหนดเวลา สถานที่ หัวข้อประชุมไปยังเจ้าหนี้ ผู้บริหาร ของลูกหนี้ และผู้ทำแผนทราบโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ตามคำแถลงของ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า ในการนัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกในวันที่ 30 ตุลาคม 2543 นั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ดำเนินการโดยชอบตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/44 วรรคหนึ่ง แล้ว แต่การประชุมดังกล่าวไม่แล้วเสร็จจึงมีการเลื่อนไป ประชุมเจ้าหนี้ในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2543 เวลา 9.30 นาฬิกา ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ วันที่ 16 พฤศจิกายน 2543 เวลา 14 นาฬิกา ณ ห้องประชุมชั้น 9 กรมบังคับคดี วันที่ 17 พฤศจิกายน 2543 เวลา 9.30 นาฬิกา ณ ห้องประชุมกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และวันที่ 27 พฤศจิกายน 2543 เวลา 9.30 นาฬิกา ณ ห้องประชุมชั้น 9 กรมบังคับคดี เช่นนี้ การประชุมเจ้าหนี้ ในคราวที่ได้เลื่อนมาในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2543 จึงไม่ต้องดำเนินการโฆษณากำหนดนัดประชุม ในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอีกแต่อย่างใด วิธีประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ นั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 หมวด 3/1 ว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟู กิจการของลูกหนี้ มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ กรณีจึงต้องนำพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 หมวด 1 ส่วนที่ 3 ว่าด้วยการประชุมเจ้าหนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา 90/2 วรรคสอง ซึ่ง

ในบทบัญญัติส่วนดังกล่าวมาตรา 33 บัญญัติว่า "ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นประธานในการประชุมเจ้าหนี้ทุกครั้ง และให้มีรายงานการประชุม ลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เก็บไว้เป็นหลักฐาน" เมื่อกฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นประธานในการประชุมเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงเป็นผู้เสนอหัวข้อให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาและควบคุมการประชุมเจ้าหนี้ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย แม้ว่าคำขอแก้ไขแผนของลูกหนี้จะมีประเด็นต่าง ๆ รวม 20 ประเด็น แต่เมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่ได้เสนอให้ลงมติเป็นรายประเด็นหรือรวมกัน กรณีจึงเป็นดุลพินิจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเป็นประธานในการประชุมที่จะพิจารณาถึงประเด็นต่าง ๆ ในคำขอแก้ไขแผนฉบับดังกล่าวตลอดจนความเกี่ยวพันของประเด็นเหล่านั้นในคำขอว่าจะให้ลงมติแยกหรือรวมก็ได้ การที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ให้เจ้าหนี้ลงมติดำขอแก้ไขแผนของลูกหนี้รวมกันไปทั้ง 20 ประเด็น จึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบแล้ว ในการประชุมเจ้าหนี้ในวันที่ 30 ตุลาคม 2543 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ให้ผู้ทำแผนชี้แจงรายละเอียดของแผน และให้เจ้าหนี้ซักถามรายละเอียดต่าง ๆ ของแผนจนเสร็จสิ้นกับให้ผู้ขอแก้ไขแผนชี้แจงรายละเอียดของคำขอแก้ไขแผนตลอดจนให้ผู้เข้าร่วมประชุมซักถามจนสิ้นข้อสงสัยแล้วครั้งหนึ่ง ตามรายงานการประชุมวาระที่ 2 และที่ 3 ทั้งได้ความจากคำแถลงของผู้ทำแผนฉบับลงวันที่ 7 ธันวาคม 2543 ว่า ผู้ทำแผนได้ทำสรุปคำขอแก้ไขแผนและประเด็นที่ผู้ทำแผนลูกหนี้ และเจ้าหนี้ทั้งหลายขอแก้ไขแผนทั้งสองครั้งแจกจ่ายให้ผู้ร่วมประชุมทั้งหลายทราบโดยทั่วถึง และนอกจากนั้นได้มีการเลื่อนการนัดประชุมเจ้าหนี้ออกไปครั้งหลังสุด จากวันที่ 16 พฤศจิกายน 2543 เป็นวันที่ 27 พฤศจิกายน 2543 ซึ่งเป็นเวลากว่า 10 วัน ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายจึงมีเวลาศึกษาประเด็นต่าง ๆ ที่มีการขอแก้ไขแผนก่อนวันนัดประชุมในครั้งสุดท้ายนี้แล้ว ทั้งปรากฏว่าในวันนัดประชุมเจ้าหนี้ในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2543 นั้น ตามรายงานการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนและคำแถลงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ก็ปรากฏว่าไม่มีเจ้าหนี้รายใดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับคำขอแก้ไขแผนซึ่งเพื่อยื่นภายหลังจากวันนัดประชุมในวันที่ 30 ตุลาคม 2543 แต่อย่างใด จึงถือว่าก่อนที่ประชุมเจ้าหนี้จะมีการลงมติว่าจะให้แก้ไขแผนและยอมรับแผนที่มีการแก้ไขหรือไม่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้จัดให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องเปิดเผยหรือแสดงข้อมูลเป็นการเพียงพอแก่การตัดสินใจลงมติแล้ว พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 ได้กำหนดวิธีพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วยแผนไว้ในมาตรา 90/57 ว่า "ในการพิจารณาแผน ให้ศาลพิจารณาคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และผู้ทำแผน รวมทั้งข้อคัดค้านของลูกหนี้ หรือเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงตามมาตรา 90/30 ซึ่งไม่ได้ลงมติดำเนินการรับแผน" บทบัญญัติดังกล่าวมิได้บังคับศาลว่าจะต้องดำเนินการไต่สวนพยานในทุกคดีก่อนที่จะมีคำสั่งว่าเห็นชอบด้วยแผนหรือไม่ แต่บทบัญญัติดังกล่าวเปิดโอกาสให้เป็นดุลพินิจของศาลในการที่จะพิจารณาว่าข้อสาระสำคัญที่ใช้ในการพิจารณาว่าจะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับแผนนั้น มีอยู่ครบถ้วนแล้วหรือไม่ หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในการจะเห็นชอบด้วยแผนหรือไม่นั้นมีอยู่ครบถ้วนแล้ว ไม่มีเหตุจะต้องไต่สวนพยานหลักฐานอันจะทำให้คดีพินิจการล่าช้าออกไปแต่อย่างใด การที่ศาลล้มละลายกลางพิจารณาแล้วเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้นั้น ก็หมายความว่า ศาลล้มละลายกลางได้พิจารณาแผนพินิจการคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และผู้ทำแผน คำคัดค้านของเจ้าหนี้และลูกหนี้ตลอดจนสรรพเอกสารต่าง ๆ ในสำนวนแล้วเห็นว่ามีสาระสำคัญเพียงพอในการที่สั่งให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผนแล้ว จึงมีคำสั่งให้คดีไต่สวน ศาลฎีกาเห็นว่าข้อเท็จจริงในสำนวนประกอบกับพยานเอกสารต่าง ๆ ที่คู่ความได้อ้างมานั้นเพียงพอในการวินิจฉัยที่จะให้ความ

เห็นชอบหรือไม่ชอบด้วยแผนแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องไต่สวนพยานอีกที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งงดไต่สวนนั้นชอบแล้ว กระบวนพิจารณาในการฟื้นฟูกิจการนั้น หลังจากที่ประชุม เจ้าหนี้ได้ยอมรับแผนด้วยมติพิเศษตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/46 แล้ว กฎหมายกำหนดให้แผนดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากศาลอีกชั้นตอนหนึ่ง ตามบทบัญญัติในส่วนที่ 8 ว่าด้วยการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการ กรณีจึงเป็นการกำหนดให้ศาลเข้ามามีบทบาทในทางธุรกิจเพื่อจะได้วินิจฉัยตรวจสอบในการให้ความเห็นชอบด้วยแผนเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย และมอบดุลพินิจให้ตรวจสอบว่าสมควรจะให้ความเห็นชอบด้วยแผนนั้นหรือไม่ ศาลจึงมีอำนาจตรวจสอบถึงเนื้อหาของแผนตลอดจนโอกาสความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามแผนด้วย มิใช่พิจารณาเพียงแต่ตรวจสอบรายการต่าง ๆ ว่ามีครบถ้วนตามรูปแบบหรือไม่ เมื่อปรากฏว่าในการดำเนินการประชุมเจ้าหนี้ได้มีการประชุมโดยชอบ ที่ประชุมเจ้าหนี้ได้มีมติพิเศษยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ ทั้งแผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าวมีรายการครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด และได้จัดสรรแบ่งชำระหนี้ให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม จากการดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าวทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ทั้งแผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าวมีโอกาที่จะดำเนินการสำเร็จตามแผนได้ และได้มีการทำแผนโดยสุจริต อีกทั้งการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการจะเป็นประโยชน์แก่เจ้าหนี้และประเทศชาติโดยรวม ที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของลูกหนี้และเจ้าหนี้รายที่ 207 ฟังไม่ขึ้น

องค์คณะ

ธีระวัฒน์ ภัทรานวัช · พิชัย เตโชพิทยาอุล · ขวลิต ยอดเนร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1117/2545>